GODZIENNA

Ner 82. ROK 1833. ŚRODA 27 MARCA.

Pismo to wychodzi codzień oprócz świąt uroczystych, o god. 10 przed południem w drukarni ST. GIESZKOWSKIEGO.

PRENUMERATA
Kwartalna.......złp. 12
Miesięczna...... „ 5
Za donie:od wier: gr: 15

Gazeta Krakowska.

OBSERWACYE METROLOGICZNE

Barometr dla lepszego porównania zredukowany na 0° Reaumiura.

Dzien godzina	Barometr na 0° R.	Therm:	Hogrometr	Wiatr		Stan Atmosf.	UWAGI.
7	27 8, 025	-- 1,4	-- 6,0	„	słaby	Pogoda z chmurami	
25. 12	„ 8, 019	+ 6,3	2,0	„	średni	„ „	
3	„ 7, 510	8,4	0,5	„	„	„ „	
9	„ 7, 585	+ 1,3	-- 4,8	„	„	Pogoda	

Część Nieurzędowa.

KRAKÓW.

W drukarni akademickiey, wyszło bardzo interessujące dziełko dla wszystkich miłośników literatury, pod tytułem: HISTORYA JĘZYKA ŁACIŃSKIEGO W POLSCZE. — Styl dobry, głęboka erudycya, rozumowania czyste i na rzeczywistości oparte, są niezaprzeczoną zaletą młodego autora, którym jest P. Karol *Mecherzyński* Doktór Filozofii. Smiele powiedzieć można, że już od dawna nic tey wartości naukowey niewyszło z drukarń krakowskich.

GAZETA KRAKOWSKA ciągle nadal wychodzi. — Staraniem będzie Redakcyi, w braku politycznych wiadomości, zapełniać dziennik powyższy przedmiotami łączącemi naukę z przyjemnością:

Prenumerata zwyczayna. — Wydawca uprasza o spieszne zapisy, albowiem po dniu 1 kwietnia zgłaszający się prenumeratorowie mogą już niezastać początkowych numerów Gazety, gdyż nad liczbę zaprennmerowanych exemplarzy, nic drukować się nie będzie.

POLSKA.

Warszawa 20 Marca.

BANK POLSKI.

Podaje do publiczney wiadomości, iż w dniu dzisieyszym ukończone zostało wylosowanie obligacyi udziałowych z 42 milionowey pożyczki składających te serye, które w d. 1 b. m. do ciągnienia w roku bieżącym losem przeznaczone zostały. — W losowaniu tém obligacyi, znacznieysze summy padły na numera następujące: Na Nr. 109, 146, złp. 300,000, na Nr. 62,994, złp. 40,000; na Nra 19,844, 135,017, po złp. 25,000; na Nra 53,562, 59,618, 123,680 po złp. 10,000, na Nra 19,709, 36,216, 37,443, 62,294, 67,904, po złp. 5000, na Nra 12,084, 37,944, 39,866, 529, 103, 580, 109, 553, 117,222, 125,760, po złp. 3000; na Nra 12,081, 12,082, 19,850, 50,385, 59,805, 62,278, 67,410, 67,916, 72803, 86,624, 90,738 97,569, 103,038, 103,716, 103,988, 105,010, 118,072, 122,932, 126,695 po złp. 2500; na Nra 1299, 3058, 13,337, 13,350, 19,848 21,071, 27,628, 28,576, 37,931, 37,932, 39,232, 42,344, 43,718, 43,730, 43,737, 48,313, 50,384, 50,479, 52,983, 55,554, 55,606, 59,614, 59,832, 62,289,

62,984, 63,646, 64,073, 66,305, 66,313, 67,420, 68,544, 82,829, 78,829, 86,21, 90,707, 102,363, 103,956, 107,633, 109,131, 110,670, 111,277, 114,981, 115,702, 117,249, 118,070, 120,176, 123,664, 124,057, 124,096, 125,321, 125,347, 125,689, 127,053, 131,293, 131,733, 131,744, 142,064, 144,060, 144,068, po złp. 1000.

W Warszawie d. 18 marca 1833 roku.
Radca Stanu Prezes
(podpisano) *Lubowidzki.*
Sekretarz Jlny, (podp.) *Hassman.*

Na wczorayszey giełdzie Warszawskiey za hollenderskie dukaty nowe żądano złp. 19 gr. 15; za polskie listy zastawne (nie licząc wartości kuponu gr. 29) żądano złp. 90 gr. 5, dawano złp. 90; za obligacye udziałowe żądano złp. 369.

W Frankfurcie dnia 13 b. m., stały obligacye udziałowe Polskie 58¼.

Powietrze morowe zrządza okropne spustoszenia w Persyi i Arabii. W Butra w przeciągu dwóch tygodni 8000 ludzi umarło. Anglicy przenieśli swóy pobyt na wyspę; wszyscy co pozostali, padli ofiarą śmierci. Szeik najął za nadzwyczayną płacę 40 ludzi dla grzebania umarłych, 4ch tylko wróciło. Zaraza tak była silna, że o pewną odległość nie można było podeyść do miasta. W Bassora też grasowała śmiertelność. Mekka straciła 50,000 swych Pielgrzymów. Kair, Alexandrya, Damaszek. Bagdad nader wiele ucierpiały. (z Tyg: Pet:)

ROSSYA

Petersburg 27 Lutego.

Rozkazem dziennym Cesarskim z dnia 14 b. m. ostatecznie urządzonym został, stosownie do zatwierdzonéj przez N. Pana dnia 28 stycznia b. r. ustawy, oddzielny korpus grenadyerów. Oto jest wyszczególnienie jego dywizyi i składających je półków. Pierwsza dywizya grenadyerów, półk: Xiążęcia następcy tronu Pruskiego, hrabi Arakczeiew, Żmudzki, feldmarszał: xięcia Barclay de Tolly. — Druga dywizya grenadyerów, pułki:— kijowski, xięcia Eugeniusza Wirtembergskiego, Ekaterynosławski, karabinierów xięcia Pawła Meklenburgskiego. — Trzecia dywizya grenadyerów; pułki: Sybirski, feldmarszałka hr. Rumiancowa-Zadunayskiego, xięcia Suworów, karabinierów Astrachański. — Dowódcami tychże dywizyj mianowani: 1wszey jenerał porucznik Ugriumow; 2giey jenerał porucznik Poleszko 1; 3ey jenerał porucznik Obruczew 2;— dowódcami składających je brygad: 1ey brygady 1ey dywizyi jen. major Szczerbacki, 2giey brygady teyże dywizyi jenerał major Kamenew-Lubawski; 1wszey brygady 2giey dywizyi jen: major von Moller 1; 2giey brygady teyże dywizyi jenerał major Roth 2; 1wszey brygady 3ciey dywizyi jenerał major Manderstern 2; 2giey brygady teyże dywizyi jenerał major Grabbe 3ci.

N. Cesarz Jmć uznawszy za potrzebną dla dogodności w stosunkach handlowych z królestwem Polskiém ustanowić, oprócz istniejących już gatunków srebrney monety rossyjskiey jeszcze dwa nowe, jedne wartości ¾ rubla, a druga 1½ rubla, z napisem w językach ruskim i polskim, i poleciwszy ministrowi skarbu sporządzenie i wypuszczenie takowéy monety, rozkazał, 27 stycznia b. r. rządzącemu senatowi podać o tém do powszechnéy wiadomości.

N. Pan raczył podarować batalionowi strzelców Fińskich gwardyi, chorągiew ze znamieniem Sgo Jerzego i napisem: «za odznaczenie się w uskromieniu Polski w 1831 roku;» świetny ten dowód łaski Monarszéy oddany był 8 b. m. z przyzwoitym obrzędem batalionowi, zgromadzonemu w stolicy Finlandyi, Helsingfors.

Gazeta Odeska umieściła wyjętą ze *Smyrneńskiéy* wiadomość o straszliwym pożarze, który 7 listopada wybuchnął był w Smyrnie na bazarze, gdzie się przedaje drzewo budowlane. Pożar zaczął się w nocy z największą gwałtownością i groził powszechném zniszczeniem; lecz szczęściem officerowie stojących w porcie wojennych okrętów Austryackich i Sardyńskich, przybyli z komendami swemi i potrzebnemi narzędziami na pomoc mieszkańcom i nakoniec przededniem potrafili zatamować postępy ognia. Z tém wszystkiém szkody w samych towarach, nie licząc domów, szacują przeszło na milion.

PRUSSY

Poznań 22 *lutego.*

Blisko 650 osób zostało teraz przez króla ułaskawionych. Wręczono tymże drukowane uwiadomienia z podpisami naczelnego prezydenta téy prowincyi i naczelnego prezydenta wyższego sądu apellacyjnego i skazano ich tylko na zapłacenie kosztów z powodu nakazanego przeciwko nim processu.

BELGIA.

Tilburg 6 *Marca.*

Podróżny przybywający tu z Belgiów udzielił nam następujących wiadomości o położeniu obecném tego kraju: »Ubóstwo w Belgijach jest powszechnie bardzo wielkie; w Gandawie mnóstwo wyrobników chodzi bez zatrudnienia, bo w fabrykach żadney niemasz roboty; w Antwerpii prawie niewidać na ulicy porządnego człowieka, i równie pełno jest ludzi bez zarobku; w Bruxelli trawa rośnie po niektórych ulicach; w Namur gdzie także nikt niema sobie czego winszować, urządzany jest batalion do służby Don Pedra przeznaczony, do którego wcielają wszystkich zbiegów, jakiego bądź narodu, do Belgii przybywających.

Bruxella 12 *Marca.*

Minister spraw zagranicznych który odebrał onegdy kuryera i teyże zaraz nocy wyprawił go na powrót, wysłał nazajutrz drugiego z témże samém co i tamtego przeznaczeniem. Zapewniają, że pomieniony minister odebrał wiadomość o uczynionym wniosku przez P. Mauguin w izbie deputowanych Francyi, żądającym ażeby koszta wyprawy roku 1831 i 1832 na ciężar Belgii policzone zostały; względem czego zlecił posłowi naszemu w Paryżu P. Lebon, aby oświadczył, że na żaden przypadek rząd Belgiyski opłacać ich niebędzie; może sobie izba deputowanych stanowić w tey mierze co jéy się podobać będzie.

Dnia 14 *Marca.* Dziennik *Emancypacya* zaprzecza z pewnego źrodła jakoby xiąże Talleyrand miał zostać odwołanym z Londynu.

Wczoray na ulicah Bruxelli w zupełnym kostumie, dał się widzieć apostoł St. Symonistów bardzo jeszcze młodociany, przez co szczególnieyszey ciekawości stał się przedmiotem.

HOLANDYA.

Amsterdam 9 *Marca.*

W ciągu upłynionego tygodnia, zaszła zmiana ceny w papierach krajowych bardzo znaczna, nastąpiło powszechne podwyższenie kursów. Papiery francuzkie podniosły się o blisko $\frac{3}{4}$ $\frac{0}{0}$. Zaszły także wielkie zmiany w cenie hiszpańskiey renty. Szukano bardzo papierów Austryackich i Rossyiskich, osobliwie 6 procentowych inskrypcyi, które o blisko $2\frac{1}{2}$ $\frac{0}{0}$ się podniosły. Obligacye greckie i kolumbiyskie również były żądane; pytano się też usilnie o brazyliyskie, które w przeciągu 8 dni do 4 $\frac{0}{0}$ się podniosły. Pieniędzy jest dostatkiem na $3\frac{1}{4}$ $\frac{0}{0}$.— Na targu zboża bardzo mało sprzedawano; dla braku kupujących 124 do 125 funtowey biało-pstrokatéy Polskiéy pszenicy na publicznych akcyach nie wiele było sprzedanéy; żyto Pruskie w większych partyach było po niższey cenie sprzedawane; na jęczmień bardzo mało było kupujących, a owsa po dawnych cenach nie można było dostać; 120 funtowa biało-pstrokata Polska przenica 270 zł:, pstrokata 127 funtowa od 255 do 260 zł.

HISZPANIA

Madryt 26 *Lutego.*

Stolica nasza doznaje nayzupełnieyszey spokoyności. Nieporozumienia które dotąd pomiędzy stronnikami króla i xięcia Don Karlos trwały, ustają. Infant odwiedza króla prawie codziennie i zabawia dosyć długo. Nasze ministerium postępuje ciągle drogą umiarkowania i zaprowadza we wszystkich gałęziach zarządu poprawy, mające na celu usunięcia nadużyć, i pomnożenie dobrego bytu mieszkańców.

Z Vigo donoszą pod dniem 18 t. m. iż w tamteyszey przystani ciągle jeszcze stoją eskadry hiszpańska i angielska. Dowódzca pierwszey dawał ucztę dla officerów angielskich, poczem dowódca angieski wzajemnie zaprosił do siebie na biesiadę korpus officerów hiszpańskich. Nasza królowa stara się jak nayusilniey o uwolnienie xiężney Berry.

Stany zwołane bydź mają na dzień 25 kwietnia, jako w dzień urodzin królowey.

Rozmaitości.

PALMELLA.

Don Pedro de Souzo Holstein margrabia Palmella, jest nayzdolnieyszy portugalski dyplomat i wierny stronnik królowey Donny Maryi II. Po pierwszy raz poznano go ze stałości, z jaką w r. 1808 na pytanie Napoleona w Bajonnie:» No, wy Portugalczycy, czy chcecie bydź Hiszpanami? odpowiedział dumnie:» Nie, cesarzu.» Palmella wystąpił z dyplomatykami Europy przy kongressie w Wiedniu w r. 1814, jako pełnomocnik portugalski i członek głównego zgromadzenia 8 mocarstw, które pokóy paryzki podpisały; wystąpił on także na kongressie paryzkiem r. 1815. Gdy lord Castleragh w lutym r. 1815 w Wiedniu, żądał bezpośredniego zniesienia handlu murzynami niewolnikami, oświadczył Palmella, że Portugalija dopiero na to pozwolić może, jeżeli Anglija zrzecze się niektórych punktów układu z Portugalią z dnia 19 lutego 1810. Dnia 13 marca 1815, podpisał on akt wywołania Napoleona, poczem udał się jako poseł do Anglii, lecz już w roku 1816 został sekretarzem stanu w Brazylii dla spraw zagranicznych mianowany. W lutym 1818 wysłany był do Paryża, aby z hiszpańskim posłem hr. Fernan-Nunez załatwił spór względem opuszczenia Monte-Video. Gdy w Portugalii wybuchła rewolucya, pozwoliły mu Kertezy podróżować. Po upadku konstytucyi w. dniu 27 Maja 1823 r. król Joao IV poruczył mu ministeryum spraw zagranicznych i prezesostwo rady ministrów. Również z polecenia króla, wypracowała junta, pod przewodnictwem Palmelli konstytucyę, prawie zupełnie tę samę, którą Don Pedro dnia 23 kwietnia 1826 Portugalczykom udzielił, z tey przyczyny rozsądnego polityka nienawidziły niektóre osoby.

Król Joao VI dla tego odłożył pracę junty liberalney do późnieyszego czasu. Gdy także francuzki poseł, baron Hyde de Neuville, i angielski, pan Edw. Thornton, każden dla zamiarów swego dworu, politycznym systemem dworu lizbońskiego kierować usiłowali; Palmella w przykrem zostawał położeniu, którego zawikłanie przez oddzielenie się Brazylii od Portugalii, jeszcze się powiększyło. Dnia 30 kwietnia 1824 r. na rozkaz królowey i infanta Don Miguela, został Palmella, z wielu innemi znakomitemi mężami aresztowany; lecz Joao przywrócił dawny porządek i uwolnił Palmellę. Piastował on urząd ministra spraw zagranicznych, a minister woyny hr. Subserra (Pamplona) stanął na czele gabinetu. Portugalski gabinet chwiał się jednak ciągle między angielskim systemem, którego zwolennikiem był Palmella, i systemem mocarstw stałego lądu, osobliwie Francyi, co Subserra poprawił. Nareście dnia 15 stycznia 1825 nastąpiło rozwiązanie dotychczasowego ministerium. Margrabia Palmella zatrzymał tytuł i stopień, ministra stanu z roczną pensyą 1,600,000 reis (2721 talarów) został ozdobiony w. orderem Chrystusa z pensyą 600,000 reis (1020 talarów) i mianowany posłem przy dworze W. Brytanii. Gdy po śmierci króla Joao VI w Portugalii, walka europeyska stronnictw, z powodu udzielonej przez Don Pedra konstytucyi powstała, i angielski korpus posiłkowy do Lizbony wkroczył, nastąpiła zmiana ministeryum w duchu konstytucyonistów, a margrabia Palmella został w czerwcu 1827 na ministrą spraw zagranicznych przeznaczony. Ale gdy Don Miguel mianowany był od swego brata Don Pedra namiestnikiem państwa, Palmella został w Londynie i niepowrócił do swey oyczyzny, aż w zeszłym roku z szeregami konstytucionistów pod dowództwem rejenta Don Pedra wylądował w Oporto. Odtąd poświęca się zupełnie sprawie swey królowy Donny Maryi da Gloria. W ostatnim czasie wprawdzie Xiążę rejent uwolnił go od obowiązków nadzwyczaynego pełnomocnika przy dworze angielskim, jednak poświęcenie jego i gorliwość nie oziębła, co też wynurzył w dziennikach angielskich, z powodu, że torys hr. Aberdeen, w parlamencie między innemi namienił, jakoby margr. Palmella, którego zdolnościom słuszność oddał, opuścił sprawę konstytucionistów. Zgodnie z wynurzeniem margrabiego, widziemy jego działania przy dworze paryzkim, gdzie w załatwieniu sprawy swey oyczyzny, niezawodnie chlubny będzie miał udział, i na wdzięczność swych ziomków zasłuży sobie.

TEATR NARODOWY

We czwartek, to jest dnia 28 Marca 1833 roku przedstawioną będzie na Benefis *Jana Nepomucyna Nowakowskiego*, zupełnie z nowa w rękopiśmie jeszcze będąca Komedya Hr. Alex. Fredra prozą w 4 aktach pod nazwiskiem: PAN JOWJALSKI.

Doniesienia.

Eleonora z Dębowskich Wodzicka mieszkająca przy ulicy S. Anny pod Nrem 305 zawiadamia wszystkich kupców różnego wyznania i rozmaity handel prowadzących, równie jako i rzemieślników, tudzież piekarzy, rzeźników, rybaków, etc. iż wszystko płaci zawsze gotowemi pieniądzmi, a przeto żaden dług na rejestr brany, niebędzie od niey przyjęty i to co rok gazetami obwieszcza.

Ktoby miał do wynajęcia dwa pokoje lub jeden obszerny z meblami dla kawalera, zechce swóy adres zostawić w drukarni Gazety Krakowskiey.